

Sisäministeriölle

Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkijoina, opiskelijoina, työharjoittelijoina ja vapaaehtoistyöntekijöinä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry. kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää kunnioittavimmin lausuntonaan seuraavaa.

Tiivistelmä

- Esitetyt muutokset ovat kokonaisuudessaan hyviä.
- SYL:n mielestä on erittäin hyvä muutos, että opiskelijan saama oleskelulupa pitenee kahteen vuoteen.
- SYL pitää hyvänä myös sitä, että kansainväliset opiskelijat voivat edelleen tehdä töitä opiskelun ohella (25h/vk) ja että valmistumisen jälkeen on edelleen vuosi aikaa etsiä töitä.
- SYL pitää EU:n sisäistä liikkuvuutta tärkeänä ja arvostaa sitä, että EU-maiden välillä siirtymistä sujuvoitetaan.
- SYL pitää välttämättömänä, että tulevaisuudessakin kolmansista maista tulevat opiskelijat ovat opiskeluterveydenhuollon piirissä.

SYL pitää lakiehdotuksen henkeä realistisena ja positiivisena: kv-opiskelijat ovat Suomelle voimavara, ja korkeakoulutus on perusluonteeltaan kansainvälistä. Suomelle on ehdoton etu, mikäli kansainväliset osaajat voivat työllistyä Suomeen.

Pidämme opiskelijoiden yhdenvertaisen kohtelun kannalta äärimmäisen positiivisena sitä, että oleskelulupien käsittely on siirretty poliisilta Migrille, mutta Migrin toimipisteiden vähyyks tuo opiskelijoille lisäkustannuksia ja aiheuttaa yhdenvertaisuusongelman. Migrin tulisi tarkastella liikkuvien toimipisteiden jalkauttamista korkeakouluihin vähintään kaksi kertaa vuodessa, jotta opiskelijat voisivat tehdä oleskelulupahakemuksen opiskelukunnassaan.

Oleskeluluvan pidentäminen kahteen vuoteen on toivottu muutos, mutta suurempi parannus opiskelijoille olisi, mikäli oleskelulupa voitaisiin myöntää koko tutkinnon suorittamisen ajaksi.

SYL pitää hyvänä, että uusi laki kohtelisi tasavertaisesti tutkijoita ja jatko-opiskelijoita riippumatta rahoituksesta. Katkeamaton oleskelulupa helpottaa myös niiden tutkijoiden asemaa, jotka saavat apurahoja epäsäännöllisesti.

Pidämme positiivisena, että valmistuneella opiskelijalla on vuosi aikaa työllistyä Suomeen. Olemme kuitenkin huolissamme vuoden aikarajasta, sillä vastavalmistuneen opiskelijan tulee usein muuttaa toiselle paikkakunnalle. Uudella paikkakunnalla työllistymistä voi hidastaa verkostojen puuttuminen sekä työmarkkinoiden rakenteellinen rasismi.

Oleskelulupa yrityksen perustamista varten on ehdottomasti parannus: se mahdollistaa useamman valmistuneen itsensä työllistymisen ja luo uuden kanavan Suomeen työllistymiselle.

Esitys siitä, että terveydenhuollon lainsäädännössä kolmansista maista tulevat tutkijat ja työsuhteessa olevat opiskelijat, harjoittelijat ja vapaaehtoistoimijat rinnastetaan kunnan asukkaisiin, on kannatettava. Näin turvataan kaikille pääsy julkiseen terveydenhuoltoon. On kuitenkin tärkeä huomioida, että käsillä oleva esitys koskee vain työsuhteessa olevia opiskelijoita, ei kaikkia opiskelijoita.

SYL pitää välttämättömänä, että kolmansista maista tulevien opiskelijoiden pääsy opiskeluterveydenhuollon piiriin varmistetaan. Opiskeluterveydenhuollon keskeinen tehtävä on opiskelu ympäristön terveellisyden edistäminen, opiskeluyhteisössä tehtävä työ sekä yksilön opiskelukyvyen edistäminen, joka pitää sisällään niin terveyden edistämistä kuin sairaanhoidon palveluja. Kolmansista maista tulevat opiskelijat ovat merkittävä osa opiskelijajoukkoa. Heillä voi olla erityisiä, juuri opiskeluihin liittyviä terveystarpeita. Siksi on tärkeää, että he rinnastuvat Suomen kansalaisiin myös opiskeluterveydenhuollon osalta.

Tällä hetkellä kolmansista maista tulevilla yliopisto-opiskelijoilla on oikeus Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön (YTHS) palveluihin.

Vuodesta 2020 alkaen YTHS tuottaa kaikkien korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon, mihin liittyen STM:ssä on käynnissä lainvalmistelu. On tärkeää varmistaa lakien yhteensopivuus ja selvittää, mikä on toimivin tapa kattaa kolmansien maiden kansalaisten opiskeluterveydenhuollon kustannukset. On pyrittävä löytämään ratkaisu, joka mahdollistaa yhdenvertaisen opiskeluterveydenhuollon opiskelijan kansalaisuudesta riippumatta.

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry.

Miika Tiainen
puheenjohtaja

Eero Manninen
pääsihteeri

Lisätietoa:

Hallituksen jäsen Teemu Vasama, 044 906 5005, teemu.vasama@syl.fi

Kansainvälisten asioiden ja EU-edunvalvonnan asiantuntija Fatim Diarra, 044 288 5805, fatim.diarra@syl.fi